

Östtimors största bidragsgivare

Mer än ett decennium efter att Östtimor blev världens yngsta land, tycks landet fast beslutet att lägga sitt våldsamma förflutna bakom sig och fokusera på hållbar ekonomisk tillväxt och utvecklingsframgång.

Beläget mellan Indonesien och Australien - två länder som själva ser sig som storspelare i Asien-Stilla havet - tycks Östtimor strategiskt placerat för att spela en större roll i regionen. Dess övergång nyligen till kategorin mellanutvecklade länder enligt utvecklingsindexet *Human Development Index* är ett bra tecken på att det menar allvar när det gäller att förbättra förhållandena i landet.

Östtimor har också satt upp en del ambitiösa mål för sig självt. Det hoppas bli med i *Association of Southeast Asian Nations* (ASEAN), en grupp av länder i regionen, som arbetar för ekonomisk integration, i år. Men viktigare, Östtimor är bland de länder som siktar på att nå övre medelinkomstgruppen 2030.

Men medan det nyligen har åtnjutit ekonomisk tillväxt från tillgångar av olja till havs, hämmar en mängd utvecklingsutmaningar - dålig infrastruktur, en jordbruksekonomi beroende av grödor för självhushåll, en liten privatsektor dominerad av informella anställningar, låg utbildningsnivå och ett juridiskt system underminerat av oro över dess självständighet - den drivande kraft som Östtimor behöver för att självt slunga sig upp till medelinkomstgruppen.

Det sydostasiatiska landets biståndsgivare, som utgörs av en blandning av länder inbegripande långvariga partner och nyblivna givare, har hjälpt landet att uppnå detta mål.

Nedan beskriver vi vad dessa givare har bidragit med till Östtimors utveckling. Eftersom data om hjälpbeloppen för 2014 ännu inte är tillgängliga, så baserar sig dessa siffror på givarnas planer för 2014.

Australien—90,5 miljoner dollar

Trots de senaste inkomsterna från olja och gas till havs är Östtimor mycket beroende av jordbruket, som sysselsätter upp till 80 procent av dess befolkning. Genom *Australian Center for International Agricultural Research* har Australien hjälpt till med att fortsätta programmet *Seeds of Life* (Livets frön), ett initiativ finansierat både av Östtimors och Australiens regeringar med syfte att utveckla ett hållbart nationellt utsädesystem i Östtimor. Nu i sin tredje fas har programmet prioriterat ökning av utbytet från stapelgrödor.

Världsbanken—40 miljoner dollar

Godkända operationer från *International Development Association* och *International Bank for Reconstruction and Development* var värda 40 miljoner dollar förra året. Världsbankens partnerskapsstrategi för Östtimor från 2013 till 2017 centreras på tre områden: förbättring

av tillhandahållandet av utbildning, hälsovård och sociala tjänster; skapandet av infrastruktur för att förbättra östtimoresiska människors tillgång till arbeten och marknader; och minskning av beroendet av oljetillgångar genom att främja jordbruk och privata investeringar. Ett tema som skär genom dessa prioriteringar är betoningen på att höja kvaliteten på satsningarna genom bättre institutioner.

Japan—26,2 miljoner dollar

Huvuddelen av Japans hjälp har ägnats åt att modernisera Östtimors dåliga transportinfrastruktur. Ett femårsprojekt skapat för att förbättra Östtimors riksväg nummer 1, som väntas bli avslutat 2017, står i fokus för denna insats. Samtidigt är förlängning av livslängden för Molabron - en symbol för vänskapen mellan Östtimor och Japan invigd 2011 - också bland Japans prioriteter.

Asiatiska utvecklingsbanken—13,3 miljoner dollar

Krisberedskapen stod i fokus för ADB:s bistånd till Östtimor när det blev en självständig stat 2002. Idag är ADB fortfarande till stor del inblandade i främjandet av infrastruktur, men på längre sikt för att stödja Östtimors ekonomiska utveckling och integration i Sydostasiens ekonomier - ett område som enligt ADB:s partnerskapsstrategi för 2011-2015 för Östtimor kommer att få särskild uppmärksamhet. Gränsöverskridande infrastruktur och därmed förbundna handelstjänster med Indonesien är en del av planen att länka Östtimor med regionen.

Europeiska Unionen—11,4 miljoner dollar

EU:s bistånd till Östtimor koncentreras på god förvaltning och landsbygdsutveckling. Bland målen för dessa två områden är att utöka statens och icke-statliga aktörers fördelning av makten på flera organ som motverkar och kontrollerar varandra och att reparera landsbygdsvägar för ökad tillgång till ekonomiska tillfällen och statens tjänster. Enligt den gällande tidplanen för EU:s åtagande för bidrag till Östtimor kommer 95 miljoner euro (113,5 miljoner dollar) gå till både god förvaltning och landsbygdsutveckling samt stödjande åtgärder - 30 miljoner euro för god förvaltning, 57 miljoner euro för landsbygdsutveckling och 8 miljoner euro för stödjande åtgärder - fram till 2019.

Förenta Staterna—9,9 miljoner dollar

Hårt kritiserat för att ha gett militär hjälp till Indonesien under ockupationen av Östtimor har Förenta Staterna nu stärkande av demokrati och förvaltning bland sina nyckelmål i landet. Till exempel driver U.S. Agency for International Developments *Ba Distrito* eller För

distrikten, ett program som består omkring 100 *sucos* (byar) med att tillhandahålla samhällena tjänster mera effektivt. Asia Foundations forskning bekräftar detta: 4 av 5 östtimoreser betraktar troligen sina lokala ledare, mer än någon annan statlig institution, som huvudfigurer för att skapa och genomdriva de regler som formar deras liv.

Portugal—7,6 miljoner dollar

Mycket av Portugals bilaterala bistånd - nästan 94 procent 2011 - går till portugisisktalande länder, inklusive Östtimor. Men portugisiskt bistånd till Östtimor har under de senaste åren stadigt minskat: från en topp på 45,2 miljoner dollar 2007 har den officiella utvecklingshjälpen till Östtimor minskat till 16,6 miljoner 2013. Men Portugal planerar fortfarande att kanalisera 8,2 miljoner dollar, eller en ökning med 8 procent från förra årets planerade utbetalningar till Östtimor.

Nya Zeeland—5,4 miljoner dollar

Utveckling av den privata sektorn och säkerhet är bland Nya Zeelands prioriteringar i biståndet till Östtimor. Tillsammans med USAID finansierar Nya Zeelands biståndsprogram ett restaureringsprogram för kaffejordbruk som ökar jordbrukarnas och byarnas inkomst genom utbildning och bättre förbindelser med nationella och internationella marknader. Rådgivare från Nya Zeelands polis bistår Östtimors nationella polisstyrka med att ta fram en modell för samhälleligt polisarbete och att främja säkra samhällen i hela landet.

Sydkorea—3,4 miljoner dollar

Efter att ha omvandlat sig från ett krigshärjat land till en

blivande biståndsgivare under några decennier, är Sydkorea angeläget om att vidarebefordra erfarenheter från sin snabba utveckling från fattigdom till utvecklingsländer. I Östtimor investerar det i humankapitalet genom att rikta sitt bistånd mot hälsa och utbildning - två områden som Sydkorea självt har visat sig framgångsrikt främja. Sydkoreas *Jeju Island*, en särskild självstyrande provins, har också sitt eget biståndsprogram, som bygger på dess återhämtning från konflikt för att vårda freden i Östtimor.

Tyskland—3 miljoner dollar

Tysklands tidigare arbete i Östtimor bestod till stor del av att ge matbistånd och dricksvatten. Nyligen har Tyskland fokuserat på fredsbyggande ansträngningar som att skapa en fredsfond som finansiellt stöder ideella organisationer och tjänster för unga människor mellan 16 och 30 år. Sjötransporter är en sekundär, men icke desto mindre framträdande, del av tyskt bistånd till Östtimor. Berlin-Nakroma, en färja finansierad av Tyskland, har inte bara skapat en förbindelse mellan ön Atauro och huvudstaden Dili, utan också jämnat vägen för finansiering av en andra färja - ett projekt som den östtimoresiska regeringen har investerat mycket i.

Om författaren

Anna Patricia Valerio är en utvecklingsanalytiker stationerad i Manila, som fokuserar på att skriva innovativt, kunnigt för högre chefer i det internationella utvecklingssamfundet. Innan hon kom till DEVEX skrev och redigerade Patricia affärs-, teknik och hälsovårdsartiklar för *BusinessWorld*, en affärstidning i Manila.

Källa: Anna Patricia Valerio/DEVEX

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.